

- принцип індивідуального підходу;
- принцип активності і самостійності.

Література:

1. Ганніченко Т.А. Формування комунікативної компетенції майбутніх економістів засобами дидактичної гри у процесі мовної освіти: дис. канд. пед. наук / Ганніченко Т.А. – Херсон: Херсонський державний університет, 2009. – 262 с.

2. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах : [підручник для студентів філологічних факультетів університетів] / за ред. М.І.Пентилюк. – К.: Ленвіт., 2005 – 399 с.

3. Єрмоленко С. Навчально-виховна концепція вивчення української (державної) мови / С.Єрмоленко, Л.Мацько // Дивослово.– 1994.– №7.– С.28-31.

4. Шилак Л.В. Профессиональная направленность в формировании коммуникативной компетенции у студентов неязыкового вуза / Л.В.Шилак // Дидактика обучения иностранным языкам (формирование коммуникативной и профессиональной компетенции). – М.: Моск. гос. ун-т иностр. яз. им. М.Тореза, 1988. – С. 111–118.

УДК 811.111'373.7

ЛІНГВОПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОЇ ПРЕСИ)

Марковська А. В. – кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов МНАУ

Сучасна лінгвістика характеризується тенденцією до розгляду реального комунікативного аспекту, що стало основною передумовою формування новітніх напрямів мовознавства – когнітивної лінгвістики та

прагмалінгвістики. Характерною їх ознакою є антропоцентризм – перенесення людини у центр вивчення мовленнєвої діяльності. Прагмалінгвістичний аспект мовних одиниць піддається ґрунтовному дослідному напрацюванню у загальному мовознавстві, що й зумовлює інтерес до вивчення фразеологізмів у плані їх функціонально-семантичної організації на комунікативно-прагматичному рівні. Лінгвісти завжди розглядали фразеологізми як систему різноструктурних та різноманітних стійких сполук (Ш. Бали [1], Н. Г. Лисецька [2]).

Особливу роль у втіленні національно-культурної самосвідомості народу та його ідентифікації відіграють фразеологізми, що виникають на основі образного уявлення про дійсність і відображають побутово-емпіричний, соціально-історичний та духовний досвід мовного колективу. Порівняльні дослідження фразеологізмів привертають до себе більш пильну увагу сучасних лінгвістів: у німецькій та українській мовах, у мовних взаємовпливах Австрії та України, у європейських та слов'янських мовах у переломні періоди історії. Дискусійність попередніх розвідок ФО полягає у тому, що до сьогодні немає комплексної характеристики фразеологізмів сучасної німецькомовної та україномовної преси.

Актуальність та перспективність лінгвокогнітивного підходу до аналізу фразеологічного корпусу преси зумовлена лінгвосеміотичною природою публіцистичних ФО [3, с. 151], яка виявляється в їх змозі транслювати еталони та стереотипи національної культури, піддавати концептуалізації не тільки знання про картину світу, але й всі типи відношень суб'єкта до її фрагментів та виступати в цій якості мовними експонентами культурних знаків. Дослідження особливостей функціонування стійких публіцистичних словосполучень у пресі стало можливим у зв'язку з виходом синтаксичної теорії за межі окремого

речення. Функціонування ФО у текстах певного комунікативного призначення привертає до себе пильну увагу сучасної мовознавчої науки. У руслі цього інтересу знаходиться й проблема комплексного вивчення досліджуваних мовних одиниць, що передбачає врахування не лише їх структурно-семантичних, а й прагмалінгвістичних особливостей у сучасній пресі. Як стверджує Г.Я. Солганик, для газетно-публіцистичного стилю характерне прагнення до створення фонду специфічних фразеологічних засобів [4, с. 68]. Поширенню публіцистичного мовлення сприяють ЗМІ, що тісно пов'язані з повсякденним життям суспільства й активно відображають усі характерні ознаки мовного процесу сучасності, багато в чому визначаючи напрямки його розвитку. ЗМІ, особливо преса, мобілізують усі можливості, всі ресурси мови для впливу на розум і почуття читачів. На відміну від інших стилів літературної мови, в газетно-публіцистичному переконання виступає як головна функція мови, крім того, адресованість газетного висловлення до незчисленної за кількістю й різномірної за складом аудиторії визначає принципи відбору мовних засобів. Усі науковці наголошують, що газетно-публіцистичне мовлення покликане, насамперед, впливати на маси, тому повинно використовувати специфічні мовні засоби, щоб зацікавити читача. Завдяки своїй влучності та оригінальності фразеологізми сприяють реалізації одного з центральних завдань преси – прагматичного впливу на читача. ФО мають велике значення для преси, де, мовна експресивність безпосередньо сусідить із мовним стандартом і в якому діалектично співіснують організуючо-впливова функція переконання та інформаційно-змістова функція повідомлення.

У проведеному дослідженні знання як компоненти значення ФО вивчаються у взаємозв'язку лінгвістичних, концептуальних та енциклопедичних знань соціуму, оскільки когнітивні здібності останнього передбачають

вихід мовного значення на екстралінгвальну дійсність, і лише у їх взаємному вивченні будується когнітивна модель ФО преси. На нашу думку, розроблена когнітивна модель ФО преси є узагальненою схемою типових тематичних концептосистем, які є характерними як для сучасної німецькомовної, так і україномовної преси. Представлена когнітивна модель може бути застосована для різних мов тому, що її вивчення набуває актуальності у лінгвокогнітивній проблематиці питань сучасного загального мовознавства.

Література:

1. Балли Ш. Общая лингвистика и вопросы фразеологии языка : пер. с фр. / Балли Ш. – М. : Эдиториал УРСС, 2001. – 416 с.
2. Лисецька Н. Г. Фразеологічні інновації в сучасній німецькій мові: когнітивний та функціональний аспекти : дис. ... канд. філол. наук. : 10.02.04 / Лисецька Наталія Григорівна. – Л., 2003. – 218 с.
3. Селиванова Е. А. Новые подходы к изучению фразеологии в парадигмальном пространстве современной лингвистики / Е. А. Селиванова // Слово. Символ. Текст : сб. науч. тр. [под общ. ред. Е. С. Снитко, Л. П. Дядечко]. – К. : КНУ им. Т. Г. Шевченко, 2006. – С. 149–156.
4. Солганик Г. Я. Лексика газеты / Г. Я. Солганик. – М. : Высшая школа, 1981. – 114 с.